तेषां ध्वजाग्राण्यभिवीक्ष्य राजा स्वयं दुरात्मा कुरुपुङ्गवानां। जयद्रथो याज्ञसेनीमुवाच रथे स्थितां भानुमतीं हुताशः।
आयान्तीमे पञ्च रथा महान्तो मन्ये च कृष्णे पतयस्तवैते। सा जानती ख्यापय नः सुकेशि परं परं पाण्डवानां रथस्थं।
॥ द्रौपद्युवाच ॥ किन्ते ज्ञातैर्मूढ महाधनुर्द्धरैरनायुध्यं कर्म कृत्वाऽतिघोरं। एते वीराः पतयो मे समेता न वः शेषः कश्चिदिहास्ति युद्धे।
आख्यातव्यं त्वेव सर्व्वं मुमूर्षो मया तुभ्यं पृष्टया धर्म्म एषः। न मे व्यथा विद्यते त्वद्भयं वा संपश्यन्त्याः सानुजं धर्म्म राजं।
यस्य ध्वजाग्रे नदतो मृदङ्गौ नन्दोपनन्दौ मधुरौ युक्तरूपौ। एतं स्वधर्म्मार्थविनिश्चयज्ञं सदा जनाः कृत्यवन्तोऽनु यान्ति। २५७००
य एष जाम्बूनदशुद्धगौरः प्रचण्डघोणस्तनुरायताक्षः। एनं कुरुश्रेष्ठतमं वदन्ति युधिष्ठिरं धर्म्मसुतं पतिं मे।
अप्येष शत्रोः शरणागतस्य दद्यात् प्राणान् धर्म्मचारी नृवीरः। परैर्ह्येनं मूढ जवेन भूतये त्वमात्मनः प्राञ्जलिर्न्यस्तशस्त्रः।
अथाप्येनं पश्यसि यं रथस्थं महाभुजं शालमिव प्रवृद्धं। सन्दष्टौष्ठं भ्रुकुटीसंहतभ्रुवं वृकोदरो नाम पतिर्म्ममैषः।
आजानेया बलिनः साधुदान्ता महाबलाः शूरमुदावहन्ति। एतस्य कर्म्माण्यतिमानुषाणि भीमेतिशब्दोऽस्य गतः पृथिव्यां।
नास्यापराद्धाः शेषमवाप्नुवन्ति नायं वैरं विस्मरते कदाचित्। वैरस्यान्तं संविधायोपयाति पश्चाच्छान्तिं न च गच्छत्य तीव। २५७१५
धनुर्धराग्र्यो धृतिमान् यशस्वी जितेन्द्रियो वृद्धसेवी नृवीरः। भ्राता च शिष्यश्च युधिष्ठिरस्य धनञ्जयो नाम पतिर्म्ममैषः।
यो वै न कामान्न भयान्न लोभात्त्यजेद्धर्म्मं न नृशंस्यञ्च कुर्य्यात्। स एष वैश्वानरतुल्यतेजाः कुन्तीसुतः शत्रुसहः प्रमाथी।
यः सर्व्वधर्म्मार्थविनिश्चयज्ञो भयार्त्तानां भयहर्त्ता मनीषी। यस्योत्तमं रूपमाहुः पृथिव्यां यं पाण्डवाः परिरक्षन्ति सर्व्वे।
प्राणैर्गरीयांसमनुव्रतं वै स एष वीरो नकुलः पतिर्म्मे। यः खड्गयोधी लघुचित्रहस्तो महांश्च धीमान् सहदेवो द्वितीयः।
यस्याद्य कर्म्म द्रक्ष्यसे मूढसत्त्व शतक्रतोर्व्वा दैत्यसेनासु सङ्ख्ये। शूरः कृतास्त्रो मतिमान्मनस्वी प्रियङ्करो धर्म्मसुतस्य राज्ञः। २५७२०
य एष चन्द्रार्कसमानतेजा जघन्यजः पाण्डवानां प्रियश्च। बुद्ध्या समो यस्य नरो न विद्यते वक्ता तथा सत्सु विनिश्चयज्ञः।
स एष शूरो नित्यममर्षणश्च धीमान् प्राज्ञः सहदेवः पतिर्म्मे। त्यजेत्प्राणान् प्रविशेद्धव्यवाहं न त्वेवैष व्याहरेद्धर्म्मवाह्यं।
सदा मनस्वी क्षत्रधर्म्मे रतश्च कुन्त्याः प्राणैरिष्टतमो नृवीरः। विशीर्य्यन्तीं नावमिवार्णवान्ते रत्नाभिपूर्णां मकरस्य पृष्ठे।
सेनाऽन्तरे मां हतसर्व्वयोधां विक्षोभितां द्रक्ष्यसि पाण्डुपुत्रैः। इत्येते वै कथिताः पाण्डुपुत्रा यांस्त्वं मोहादवमन्य प्रवृत्तः।
यद्येतेभ्यो मुच्यसे रिष्टदेहः पुनर्जन्म प्राप्स्यसे जीव एव ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः पार्थाः पञ्च पञ्चेन्द्रकल्पास्त्यक्त्वा रथान् प्राञ्जलींस्तान् पदातीन्। यथानीकं शरवर्षान्धकारं चक्रुः क्रुद्धाः सर्व्वतः संनिगृह्य ॥ २५७२५

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि द्रौपदीहरणपर्व्वणि पार्थयुद्धे एकोनसप्तत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २६९ ॥